

[Actualitatea](#)

Harta vulnerabilității la criză arată cod roșu în 27 de județe

Autor: Răzvan Amariei, Mirona Hrițcu

Publicat: 25 Martie 2009

Județele cel mai bine conectate la economia mondială au șanse mari să simtă din plin efectele crizei, în timp ce zonele mai puțin dezvoltate ar putea scăpa ieftin.

Când producția industrială scade cu 30%, 40% sau chiar 70% față de aceeași perioadă a anului trecut, când numărul șomerilor crește, în doar cinci luni, de peste două ori, când în ultima lună nu numai că nu a venit niciun investitor străin, dar au și plecat dintre cei vechi, este clar că ceva nu este în regulă. Sentimentul de incertitudine este amplificat dacă economia unei întregi zone depinde, practic, de un singur investitor (cazurile Dacia și Arcelor Mittal sunt cele mai relevante) sau dacă mai mult de jumătate din PIB-ul local se bazează pe piețele de desfacere externe.

Iar dacă se mai adaugă și faptul că valoarea creditelor este de câteva ori mai mare decât cea a depozitelor, că numărul autorizațiilor de construcție emise este în cădere liberă sau că investițiile publice în infrastructură pentru 2009 se concretizează în doar câțiva kilometri de asfalt, verdictul este clar: județul respectiv este un candidat serios la titlul de victimă a crizei. Conform unei analize realizate de revista „Capital“, cele mai vulnerabile regiuni la recesiune vor fi, în următoarea perioadă, tocmai unele dintre cele mai dezvoltate din România, mai strâns legate de mersul economiei mondiale.

De partea cealaltă a baricadei se află județe din sudul și estul țării, preponderent agricole, predominant rurale și încă tributare relațiilor economice tradiționale. Printre ele, Dâmbovița, Giurgiu, Suceava, Bacău și Ialomița.

Potrivit unei analize Capital, județele care până de curând se concureau în cel mai scăzut PIB vor face cel mai bine față actualei crize economice.

La începutul acestui an, scăderea dramatică a vânzărilor pe piața autohtonă transformase uzinele Dacia într-o potențială bombă socială. Oprirea repetată a producției sau decizia de a nu mai prelungi contractele de muncă pe perioadă determinată au fost, săptămâni la rând, singurele vești venite din direcția uneia dintre cele mai mari companii din România.

Asta mai ales că fiecare știre negativă dinspre Mioveni arunca o umbră nu numai asupra afacerii Renault, ci afecta și businessurile sutelor de furnizori locali ai Dacia. Programul „Rabla“ lansat de Germania - și unde modelele Logan și Sandero par favorite - a îndepărtat, cel puțin pentru moment, pericolul. Însă, este evident că o problemă ceva mai serioasă la producătorul din Mioveni poate falimenta întregul județ. Nu trebuie să mire pe nimeni, așadar, că Argeșul este, potrivit unei analize realizate de Capital, una dintre regiunile cele mai vulnerabile la criză.

Conform aceluiași studiu, în top se mai găsesc Galați (cu o economie dependentă excesiv de combinatul Arcelor Mittal, care a scăzut semnificativ producția începând din octombrie și o va face în continuare), Arad, Bistrița-Năsăud sau Vâlcea.

Traian Igaș, senator de Arad, spune că punctele fierbinți ale județului sunt zonele industriale. „În funcție de cum le merge companiilor localizate aici, funcționează sau nu funcționează bine tot județul. Problema este, evident, că majoritatea investitorilor de aici au ca principal obiect de activitate fabricarea de piese auto, care merg, în proporție covârșitoare, la export. Pe moment, de când au introdus nemții programul «Rabla», lucrurile merg bine, pentru că, vrând să încurajeze producția auto locală, le-au dat de lucru și muncitorilor români“, explică el.

Igaș spune că, înainte de criză, oamenii lucrau și sâmbăta, erau plătiți pentru orele suplimentare și aveau salarii bune, pentru că se crease o concurență serioasă pe piața muncii. „În ianuarie, majoritatea au fost trimiși în concediu fără plată. Cu toate acestea, sunt optimist, căci săptămâna trecută a fost semnat contractul pentru construcția centurii Aradului. Este

vorba de o autostradă de 12 kilometri, care va crea foarte multe locuri de muncă, așa că sperăm că ce pierdem în alte zone vom recupera aici”, spune politicianul.

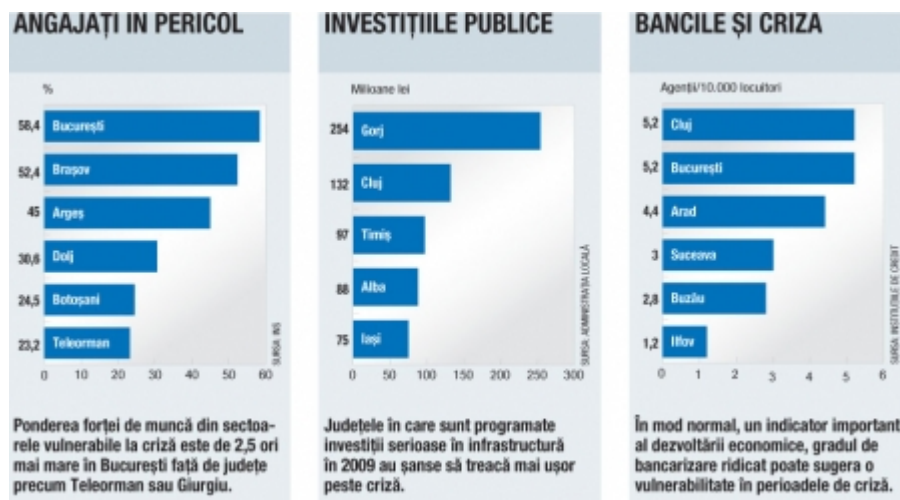
INVESTIȚII ÎN IANUARIE		TOPUL DATORNICILOR		PAUZA DE PRODUCȚIE		JOBURI GREU DE GĂSIT		DEPENDENȚA DE EXPORTURI																																																																																																															
<p>Doj (Jafin Ford) și Brașov (Jafin Schaeffler) au atras cele mai mari investiții străine.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Județ</th> <th>Investiții (mii lei)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1. Doj</td><td>251</td></tr> <tr><td>2. Brașov</td><td>213</td></tr> <tr><td>3. Timiș</td><td>47</td></tr> <tr><td>4. Bacău</td><td>36</td></tr> <tr><td>5. Sibiu</td><td>23</td></tr> <tr><td>38. Giurgiu</td><td>8</td></tr> <tr><td>39. Suceava</td><td>8</td></tr> <tr><td>40. Bacău</td><td>-1</td></tr> <tr><td>41. Cluj</td><td>-3</td></tr> <tr><td>42. Ialomița</td><td>-10</td></tr> </tbody> </table>		Județ	Investiții (mii lei)	1. Doj	251	2. Brașov	213	3. Timiș	47	4. Bacău	36	5. Sibiu	23	38. Giurgiu	8	39. Suceava	8	40. Bacău	-1	41. Cluj	-3	42. Ialomița	-10	<p>Localitățile rurale erape, care au și cele mai ridicate vențuri, intră în criză cu cele mai mari credite.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Județ</th> <th>Credite (mii lei)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1. Buzău</td><td>52.928</td></tr> <tr><td>2. Doj</td><td>14.215</td></tr> <tr><td>3. Timiș</td><td>12.028</td></tr> <tr><td>4. Gorj</td><td>11.525</td></tr> <tr><td>5. Brașov</td><td>11.354</td></tr> <tr><td>38. Giurgiu</td><td>4.119</td></tr> <tr><td>39. Caraș-Severin</td><td>3.967</td></tr> <tr><td>40. Giurgiu</td><td>3.901</td></tr> <tr><td>41. Dâmbovița</td><td>3.743</td></tr> <tr><td>42. Teleorman</td><td>3.115</td></tr> </tbody> </table>		Județ	Credite (mii lei)	1. Buzău	52.928	2. Doj	14.215	3. Timiș	12.028	4. Gorj	11.525	5. Brașov	11.354	38. Giurgiu	4.119	39. Caraș-Severin	3.967	40. Giurgiu	3.901	41. Dâmbovița	3.743	42. Teleorman	3.115	<p>Cele mai accentuate scăderi ale activității au fost în Galți și Argeș, ambele județe economizatoare.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Județ</th> <th>Indicele Producției Industriale (% dec)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1. Tulcea</td><td>164,3</td></tr> <tr><td>2. Ilfov</td><td>150,4</td></tr> <tr><td>3. Călărași</td><td>119</td></tr> <tr><td>4. Bacău</td><td>109,1</td></tr> <tr><td>5. Iași</td><td>104,3</td></tr> <tr><td>38. Doj</td><td>84,5</td></tr> <tr><td>39. Vaslui</td><td>81,5</td></tr> <tr><td>40. Alba</td><td>85,4</td></tr> <tr><td>41. Argeș</td><td>47,7</td></tr> <tr><td>42. Galți</td><td>33,1</td></tr> </tbody> </table>		Județ	Indicele Producției Industriale (% dec)	1. Tulcea	164,3	2. Ilfov	150,4	3. Călărași	119	4. Bacău	109,1	5. Iași	104,3	38. Doj	84,5	39. Vaslui	81,5	40. Alba	85,4	41. Argeș	47,7	42. Galți	33,1	<p>Cele mai multe locuri de muncă disponibile se înregistrează în sudul țării.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Județ</th> <th>Rata locurilor de muncă vacante (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1. Călărași</td><td>1,080</td></tr> <tr><td>2. Iași</td><td>0,590</td></tr> <tr><td>3. Doj</td><td>0,530</td></tr> <tr><td>4. Vaslui</td><td>0,410</td></tr> <tr><td>5. Teleorman</td><td>0,370</td></tr> <tr><td>38. Dâmbovița</td><td>0,280</td></tr> <tr><td>39. Ilfov</td><td>0,280</td></tr> <tr><td>40. Mehedinți</td><td>0,270</td></tr> <tr><td>41. Alba</td><td>0,250</td></tr> <tr><td>42. Ilfov</td><td>0,240</td></tr> </tbody> </table>		Județ	Rata locurilor de muncă vacante (%)	1. Călărași	1,080	2. Iași	0,590	3. Doj	0,530	4. Vaslui	0,410	5. Teleorman	0,370	38. Dâmbovița	0,280	39. Ilfov	0,280	40. Mehedinți	0,270	41. Alba	0,250	42. Ilfov	0,240	<p>În primele zece luni ale anului trecut, Timișul a raportat cele mai mari exporturi pe cap de locuitor.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Județ</th> <th>Exporturi (mii lei)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1. Timiș</td><td>3.727</td></tr> <tr><td>2. Argeș</td><td>3.399</td></tr> <tr><td>3. Buzău</td><td>2.554</td></tr> <tr><td>4. Arad</td><td>2.128</td></tr> <tr><td>5. Sibiu</td><td>2.028</td></tr> <tr><td>38. Vaslui</td><td>203</td></tr> <tr><td>39. Teleorman</td><td>202</td></tr> <tr><td>40. Giurgiu</td><td>159</td></tr> <tr><td>41. Suceava</td><td>149</td></tr> <tr><td>42. Galți</td><td>79</td></tr> </tbody> </table>		Județ	Exporturi (mii lei)	1. Timiș	3.727	2. Argeș	3.399	3. Buzău	2.554	4. Arad	2.128	5. Sibiu	2.028	38. Vaslui	203	39. Teleorman	202	40. Giurgiu	159	41. Suceava	149	42. Galți	79
Județ	Investiții (mii lei)																																																																																																																						
1. Doj	251																																																																																																																						
2. Brașov	213																																																																																																																						
3. Timiș	47																																																																																																																						
4. Bacău	36																																																																																																																						
5. Sibiu	23																																																																																																																						
38. Giurgiu	8																																																																																																																						
39. Suceava	8																																																																																																																						
40. Bacău	-1																																																																																																																						
41. Cluj	-3																																																																																																																						
42. Ialomița	-10																																																																																																																						
Județ	Credite (mii lei)																																																																																																																						
1. Buzău	52.928																																																																																																																						
2. Doj	14.215																																																																																																																						
3. Timiș	12.028																																																																																																																						
4. Gorj	11.525																																																																																																																						
5. Brașov	11.354																																																																																																																						
38. Giurgiu	4.119																																																																																																																						
39. Caraș-Severin	3.967																																																																																																																						
40. Giurgiu	3.901																																																																																																																						
41. Dâmbovița	3.743																																																																																																																						
42. Teleorman	3.115																																																																																																																						
Județ	Indicele Producției Industriale (% dec)																																																																																																																						
1. Tulcea	164,3																																																																																																																						
2. Ilfov	150,4																																																																																																																						
3. Călărași	119																																																																																																																						
4. Bacău	109,1																																																																																																																						
5. Iași	104,3																																																																																																																						
38. Doj	84,5																																																																																																																						
39. Vaslui	81,5																																																																																																																						
40. Alba	85,4																																																																																																																						
41. Argeș	47,7																																																																																																																						
42. Galți	33,1																																																																																																																						
Județ	Rata locurilor de muncă vacante (%)																																																																																																																						
1. Călărași	1,080																																																																																																																						
2. Iași	0,590																																																																																																																						
3. Doj	0,530																																																																																																																						
4. Vaslui	0,410																																																																																																																						
5. Teleorman	0,370																																																																																																																						
38. Dâmbovița	0,280																																																																																																																						
39. Ilfov	0,280																																																																																																																						
40. Mehedinți	0,270																																																																																																																						
41. Alba	0,250																																																																																																																						
42. Ilfov	0,240																																																																																																																						
Județ	Exporturi (mii lei)																																																																																																																						
1. Timiș	3.727																																																																																																																						
2. Argeș	3.399																																																																																																																						
3. Buzău	2.554																																																																																																																						
4. Arad	2.128																																																																																																																						
5. Sibiu	2.028																																																																																																																						
38. Vaslui	203																																																																																																																						
39. Teleorman	202																																																																																																																						
40. Giurgiu	159																																																																																																																						
41. Suceava	149																																																																																																																						
42. Galți	79																																																																																																																						

Portret-robot al județului sensibil la criză

Prof. univ. dr. Mircea Coșea consideră că, din punct de vedere economic, cele mai afectate vor fi județele care cunosc o dezvoltare industrială de tip monoprodukt, cu orientare predilectă la export, unde există unități industriale delocalizate din vestul Europei sau de producție tip lohn și/sau unde sunt în derulare mari proiecte de investiții ale unor firme multinaționale sau prin credite de tip sindicalizat ale unor investitori străini (imobiliar, retail, parcuri industriale etc.). De asemenea, zonele mai vulnerabile la criză se caracterizează printr-un grad superior de îndatorare bancară a producătorilor agricoli, a industriei alimentare și a IMM-urilor și printr-un grad superior de angajare prin credite sau leasing a populației.

„În județele respective se înregistrează o pondere peste medie a populației slab sau monocalificate, dependentă de locuri de muncă la unul sau puțini angajatori ori compatibilă doar cu locuri de muncă în domeniile serviciilor primare, în primul rând retailul”, mai afirmă acesta. Nu în ultimul rând, existența unui potențial de acumulare a capitalului și a unui venit pe cap de locuitor sub medie, ceea ce limitează posibilitatea înființării și funcționării unor mici afaceri la nivel familial, dar și instabilitatea politică la nivelul consiliilor locale și județean, lipsa de concurență între reprezentanții diferitelor partide sau discriminarea financiară a unor localități pe criterii politice pot influența comportamentul în fața crizei.

Există însă și reversul medaliei. Suceava, Giurgiu, Dâmbovița, Ialomița, Călărași, Bacău sau Ilfov par a fi, potrivit analizei Capital, cele mai protejate în fața dificultăților economice.

Cei mai rezistenți – în sudul și estul țării

„Stabilitatea județului e dată de profilul celor mai dezvoltate sectoare de aici, lactatele, apele minerale și industria lemnului, domenii mult mai puțin vulnerabile la actuala criză decât unele precum auto sau construcții“, arată Dumitru Pardău, deputat de Suceava. El spune că regiunea sa are un mare avantaj față de alte zone: turismul. „Acesta va reprezenta, fără îndoială, una dintre pârgurile dezvoltării județului mult timp de acum înainte“, spune el. Și investițiile publice ar putea contracara efectele crizei, crede Pardău. „Sunt optimist, luna trecută s-a decis demararea construcțiilor pe trei tronsoane mari de drumuri județene, care vor da de lucru multor suceveni. Nu știu cum se întâmplă în alte părți, dar noi am ales să sprijinim cât de mult putem firmele locale de prestări servicii, și în orice licitație publică tindem să favorizăm companiile locale“, explică acesta.

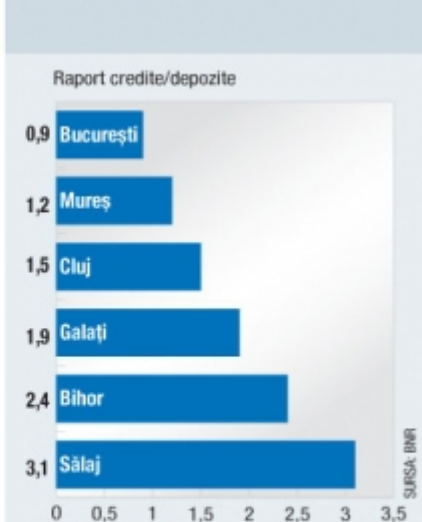
Primele 15 locuri ale topului „rezistenței“ sunt ocupate de județe din estul și sudul țării, lucru care pare a confirma teoriile potrivit cărora zonele mai slab dezvoltate, unde persistă diverse aspecte ale economiei tradiționale și unde agricultura de subzistență ocupă o mare parte din populație, vor reuși să depășească mai ușor o eventuală recesiune. Matei Păun, managing partner al BAC Investment Bank, crede că lucrurile nu stau chiar așa. „Într-adevăr, se poate spune că bogații au cel mai mult de suferit în această perioadă, pentru că cei săraci nu prea mai au nimic de pierdut. De fapt, dacă o persoană prosperă va înregistra o scădere a veniturilor cu 10% va deveni mai puțin prosperă, însă pentru una săracă aceeași scădere ar putea însemna trecerea în categoria sărăciei extreme“, explică acesta.

MAI MULȚI ȘOMERI

La 28 februarie 2009, numărul șomerilor era cu peste 35% mai mare decât la 30 septembrie 2008. Procentul variază mult de la județ la județ.

TOPUL CUMPARII

Doar în Capitală raportul dintre împrumuturi și sumele depuse la bancă este subunitar. Cei mai expuși din acest punct de vedere sunt sălăjenii.

«În județele vulnerabile, majoritatea populației depinde de locurile de muncă la un singur angajator sau este compatibilă doar cu posturi în serviciile primare.»
Mircea Coșea, profesor universitar

«Dacă pentru o persoană prosperă o scădere a veniturilor cu 10% o va face mai puțin prosperă, pentru una săracă ar putea însemna trecerea în sărăcia extremă.»
Matei Păun, managing partner BAC

Arad

Puncte tari - Investițiile în infrastructură; forță de muncă calificată

Puncte slabe - Marii angajatori sunt producătorii de componente auto; dependența de export

Cluj

Puncte tari - Diversitatea economică, veniturile ridicate, rata redusă a șomajului

Puncte slabe - Rata mare de îndatorare, dependență de exporturi, gradul ridicat de bancarizare

Dolj

Puncte tari - Investiția Ford, fondurile alocate proiectelor de infrastructură

Puncte slabe - Gradul de îndatorare, scăderea producției industriale, oferta scăzută de joburi

Argeș

Puncte tari - Investițiile anunțate în construcții, gradul redus de îndatorare

Puncte slabe - Dependența economiei locale de Dacia, investițiile publice scăzute

București

Puncte tari - Investițiile străine, rata mare de economisire, diversitatea economică

Puncte slabe - Proporția ridicată a populației ocupate în servicii, dependența de exporturi

Galați

Puncte tari - Rata destul de redusă a creditării și gradul relativ scăzut de bancarizare

Puncte slabe - Dependența economică extremă de activitatea combinatului Arcelor Mittal.

Suceava

Puncte tari - Compoziția eterogenă a economiei locale, cu accent pe industria alimentară

Puncte slabe - Industria forestieră și de prelucrare a lemnului, evoluția ratei șomajului

Globalizare

MAREA BRITANIE Cele mai dezvoltate zone ale Londrei, City, Tower Hamlets și Westminster, au avut și cel mai mult de suferit în ultimul an. De altfel, toate regiunile bogate ale Marii Britanii au resimțit puternic criza, remarcă o analiză recentă a Oxford Economics. Conform studiului, sunt și zone în care criza a trecut neobservată: miniarhipelagul scoțian Eilean Siar, cu 20.000 de locuitori care trăiesc din pescuit, și insulele Shetland.

SUA O analiză realizată de RealtyTrac arată că cel mai rău o duc orașele Detroit, unde, în urma declinului abrupt al industriei auto, o casă din 50 a intrat în procedura de executare silită, Stockton, satelit al San Francisco, care a bătut recordul de case vândute cu mai puțin de o mie de dolari, și imperiul cazinourilor, Las Vegas.

Metodologie

La elaborarea studiului au fost utilizați următorii indicatori (ponderați conform unor modele de analiză a riscului): evoluția ratei șomajului, de la debutul „oficial” al crizei în România (1 octombrie 2008) până în prezent; indicii producției industriale (ultimele date disponibile – octombrie, noiembrie și decembrie 2008); investițiile străine per capita (în ianuarie 2009, respectiv în perioada ianuarie 2008-ianuarie 2009); ponderea populației ocupate în sectoarele economice vulnerabile; dependența de exporturi a fiecărui județ (per capita); datoria privată (creditele contractate per capita, respectiv raportul dintre credite și depozite); gradul de bancarizare; nivelul salariilor medii; diversitatea economică; investițiile publice programate pentru 2009 (per capita); rata locurilor de muncă vacante la nivelul lunii martie 2009; numărul autorizațiilor de construcție emise în ultimul trimestru din 2008 (per capita).